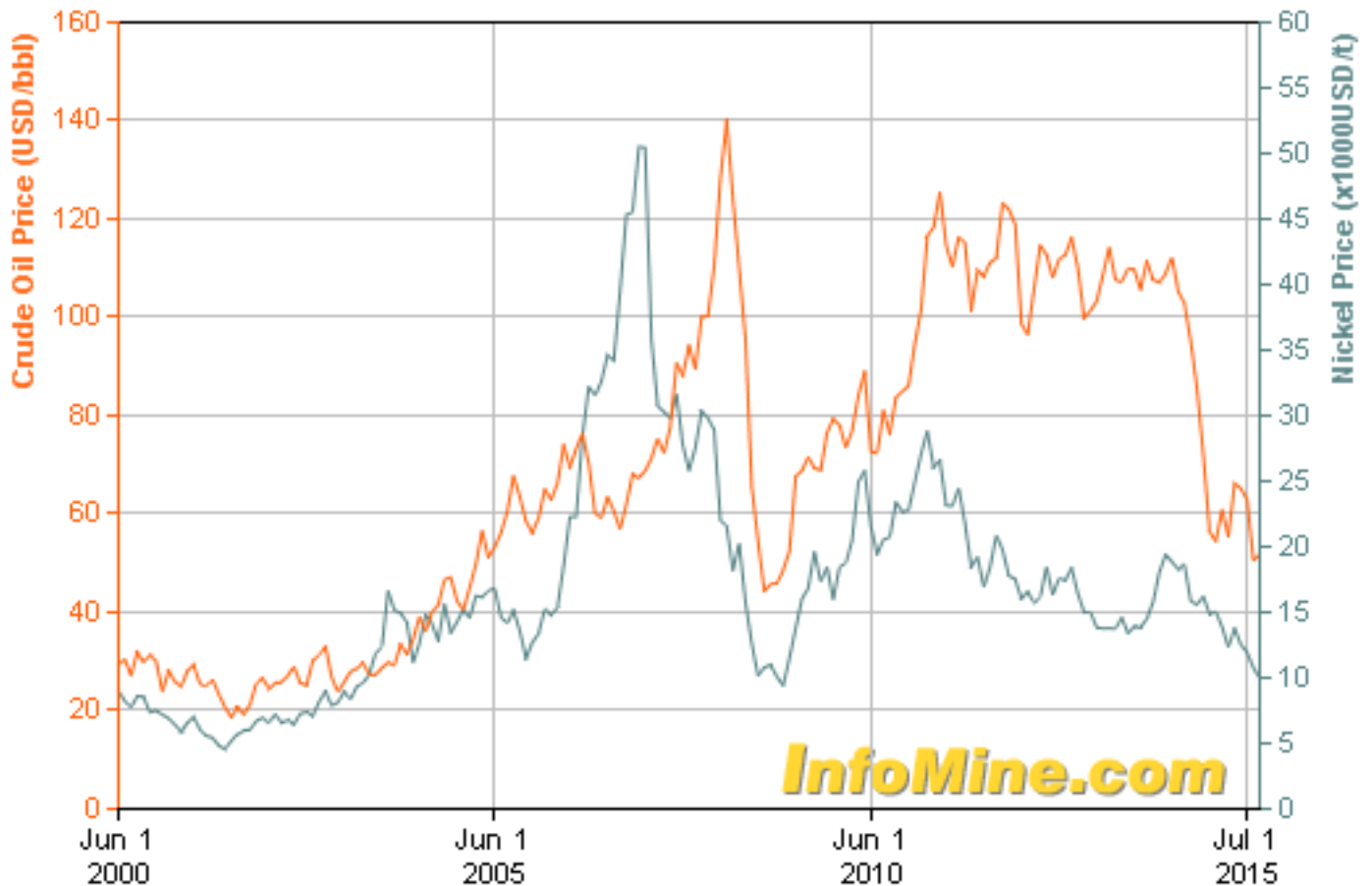

CRUDE OIL PRICE - NICKEL PRICE

Jun 1, 2000 - Sep 1, 2015

POHJOIS-POHJANMAAN SUHDANNETIEDOT

Uusimmat tiedot toukokuulle 2015 saakka

- uutena signaaleja Tutkasta ja rakennetiedot
- esittelyssä matkailu-klusteri

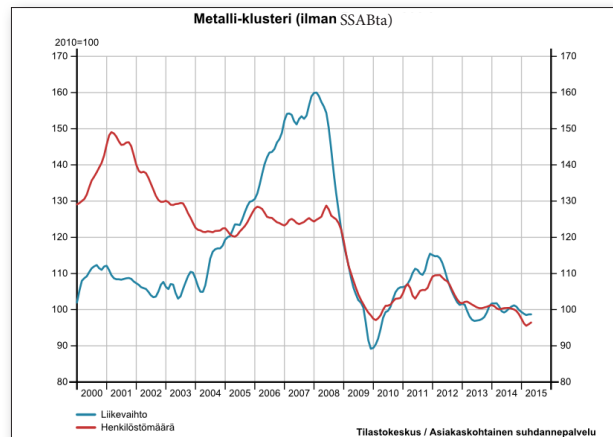
Taitto: Ari Näpänkangas
Etukannen kuva: InfoMine <http://www.infomine.com/>

Metalliklusteri (ilman SSABta)

Metalliklusterin **liikevaihto** nousi vuonna 2014 yhteensä 2,3 prosenttia. Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kuitenkin kääntyi 4,6 prosentin laskuun. Huhtikuussa pudotusta oli 0,1 prosenttia ja toukokuussa 3,4 prosenttia.

Metalliklusterin **henkilöstömäärä** supistui vuonna 2014 yhteensä 0,7 prosenttia. Vuoden ensimmäisellä puolikkaalla laskua oli 1,6 prosenttia ja toisella puolikkaalla henkilöstömäärä kasvoi 0,3 prosenttia. Vuoden 2015 tammi-maaliskuussa laskua oli 6,6 prosenttia. Negatiivinen kehitys jatkui myös muina kuukausina henkilöstömäärän laskiessa huhtikuussa 1,2 prosenttia ja toukokuussa 6,2 prosenttia.

Signaali: TEVO Oy osti Pohjoismaiden suurimman teräsvalimon

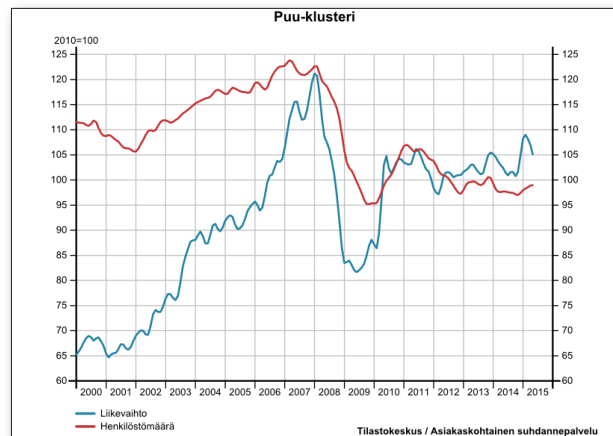

Puuklusteri

Puuklusterin toimialojen **liikevaihto** kasvoi vuonna 2014 yhteensä 4,4 prosenttia. Kasvu oli voimakasta ensimmäisellä puolikkaalla, jolloin liikevaihto kohosi 8,2 prosenttia. Toisella puolikkaalla nousua oli 0,6 prosenttia. Liikevaihto kääntyi laskuun vuoden 2015 tammi-maaliskuussa, jolloin se putosi 6,2 prosenttia. Huhtikuussa oltiin taas 2,9 prosentin nousussa, mutta toukokuussa laskua oli jo 13,2 prosenttia.

Puuklusterin **henkilöstömäärä** oli vuonna 2014 2,1 prosentin laskussa. Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä laskua oli 0,1 prosenttia. Huhtikuussa henkilöstömäärä kohosi 5,2 prosenttia, mutta toukokuussa pudotusta oli 4,1 prosenttia.

Signaali: LapWall kohonnut Suomen suurimmaksi puuelementtitehtaaksi

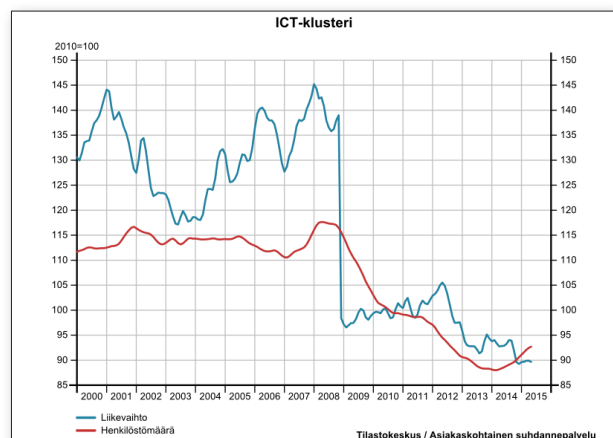

ICT-klusteri

ICT-klusterin **liikevaihto** supistui vuonna 2014 yhteensä 0,2 prosenttia. Negatiivinen kehitys jatkui vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihdon laskiessa 5,1 prosenttia. Huhtikuussa oli kasvua 0,3 prosenttia, mutta toukokuussa liikevaihto putosi 10,2 prosenttia.

ICT-klusterin **henkilöstömäärä** väheni vuonna 2014 yhteensä 0,9 prosenttia. Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä kääntyi 5,1 prosentin kasvuun. Huhtikuussa henkilöstömäärä kohosi 8,1 prosenttia ja toukokuussa 4,8 prosenttia

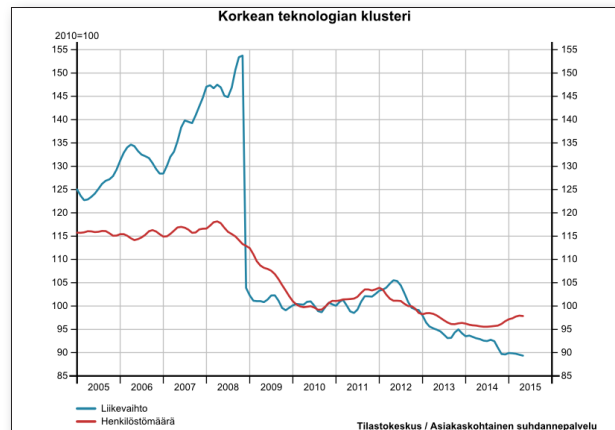
Signaali: Scanfilin liiketoiminta kehittynyt odotettua paremmin

Korkean teknologian klusteri

Korkean teknologian klusterin *liikevaihto* supistui Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa vuonna 2014 2,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto oli 3,9 prosentin laskussa. Huhtikuussa pudotusta oli 2,8 prosenttia ja toukokuussa 12,9 prosenttia.

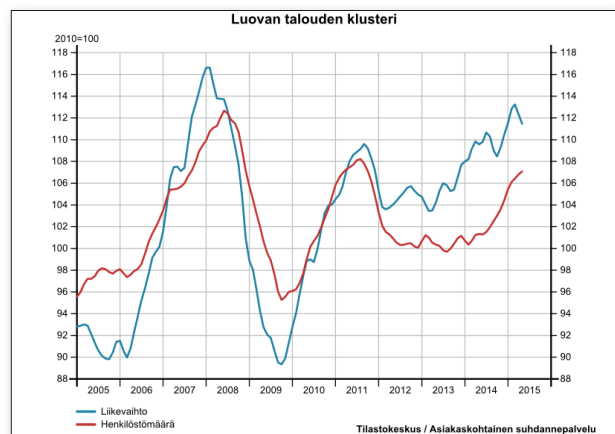
Korkean teknologian klusterin *henkilöstömäärä* supistui vuonna 2014 yhteensä 1,5 prosenttia. Vuoden 2015 alussa henkilöstömäärä kääntyi kuitenkin kasvuun nousten tammi-maaliskuussa 1,6 prosenttia aiemmasta vuodesta. Huhtikuussa kasvua oli 3,8 prosenttia ja toukokuussa 1,6 prosenttia.

Luovan talouden klusteri

Luovan talouden klusterin *liikevaihto* kasvoi vuonna 2014 yhteensä 4,1 prosenttia. Kasvu oli tasaista läpi vuoden liikevaihdon kasvaessa ensimmäisellä puolikkaalla 4,0 prosenttia ja toisella 4,2 prosenttia. Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä nousua oli 4,6 prosenttia. Huhtikuussa kasvua oli vielä 0,3 prosenttia mutta toukokuussa käännettiin 1,9 prosentin laskuun.

Luovan talouden klusterin *henkilöstömäärä* nousi yhteensä 1,0 prosenttia vuonna 2014. Kasvu jatkui vuoden 2015 alussa. Ensimmäisellä neljänneksellä ja huhtikuussa henkilöstömäärä kohosi 6,3 prosenttia. Toukokuussa kasvua oli 4,0 prosenttia.

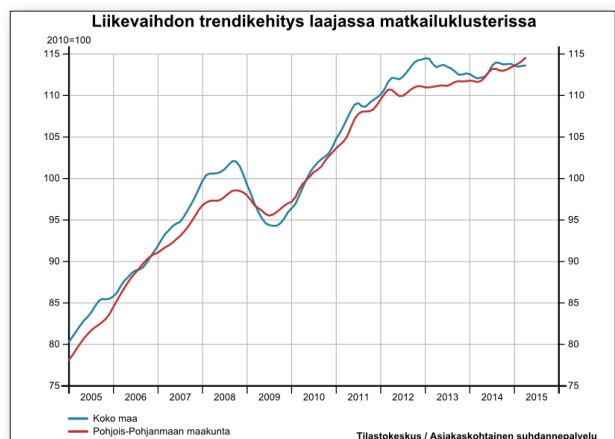
Signaali: Fingersoft perustaa arkkitehtiosaston kortteliin pelikampuksen

Matkailuklusteri (laaja)

Matkailuklusterin *liikevaihto* kasvoi 1,0 prosenttia vuonna 2014. Kasvu oli vahvempaa vuoden jälkimmäisellä puoliskolla (1,7 %) kuin vuoden ensimmäisellä puoliskolla (0,2 %). Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä matkailuklusterin liikevaihdon kasvu oli 1,3 prosenttia verrattuna edeltävän vuoden tammi-maaliskuuhun. Huhtikuussa 2014 liikevaihto kohosi 2,6 prosenttia vuoden 2014 huhtikuusta.

Matkailuklusterin henkilöstömäärä supistui vuonna 2014 1,1 prosenttia edeltävästä vuodesta. Kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä klusterin henkilöstömäärä kasvoi niukasti ollen 0,1 prosentin kasvussa vuoden 2014 tammi-maaliskuuhun verrattaessa. Huhtikuussa kasvua kertyi 0,7 prosenttia ja toukokuussa henkilöstömäärä supistui 1,1 prosenttia vuoden 2014 vastaaviin kuukausiin verrattaessa.

Koko maan tasolla tarkasteltuna matkailuklusterin liikevaihto supistui vuonna 2014 yhteensä 0,2 prosenttia. Kulu-

van vuoden tammi-maaliskuussa klusterin liikevaihto nousi 0,9 prosenttia vuotta aiemmasta. Näin ollen koko maan tasolla tarkasteltuna matkailuklusterin liikevaihdon kehitys oli molemmilla ajanjaksoilla hieman Pohjois-Pohjanmaata heikompaa.

Signaali: Holiday Club Resorts investoi 10 miljoonaa Kuusamon Tropiikkiin

Hyvinvointiklusteri

Hyvinvointiklusterin **henkilöstömäärä** kasvoi vuonna 2014 yhteensä 5,1 prosenttia. Vuoden ensimmäisellä puolikkaalla kasvua oli 4,3 prosenttia ja toisella puolikkaalla 5,9 prosenttia. Vuoden 2015 tammi-maaliskuussa kasvua oli 6,0 prosenttia. Positiivinen kehitys jatkui kasvun ollessa huhtikuussa 5,3 prosenttia ja toukokuussa 4,6 prosenttia.

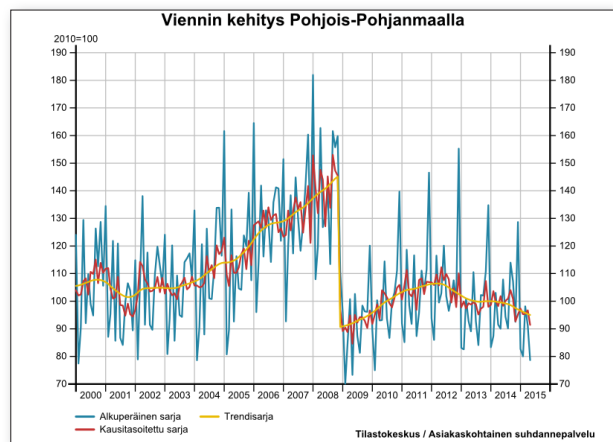
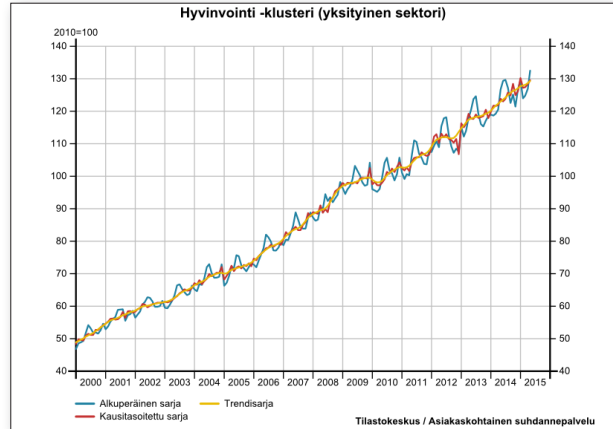
Vienti (A-X)

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kaikkien toimialojen **vientiliikevaihto** kasvoi vuonna 2014 yhteensä 0,4 prosenttia. Vuoden ensimmäisellä puolikkaalla kasvua oli 0,8 prosenttia ja toisella puolikkaalla vientiliikevaihto pysyteli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä vientiliikevaihto kääntyi kuitenkin 4,7 prosentin laskuun. Huhtikuussa vientiliikevaihto supistui 0,5 prosenttia ja toukokuussa 12,7 prosenttia.

Signaali: Sahatavaran kysyntä jyrkässä pudotuksessa

Signaali: Kaivosala pysyy kuopassa pitkään

Signaali: Oulun startupeille yhteinen tukikohta Piilaaksoon

Klustereiden rakennetiedot

	Henkilöstömäärä (2012)		Liikevaihto (2013)	
	Kokopäivätyöllisten määrä	Osuus koko maasta, %	Miljoonaa euroa	Osuus koko maasta, %
Metalliklusteri (sisältää SSABn)	7 041	6,4	1 314	4,1
Puuklusteri	2 864	10,7	729	11,2
ICT-klusteri	10 491	7,8	3 351	6,8
Korkean teknologian klusteri	15 309	9,3	3 717	8,0
Luovan talouden klusteri	6 064	5,6	806	4,7
Matkailuklusteri (laaja)	7 161	5,6	614	3,7
Hyvinvointi -klusteri (yksityinen sektori)	4 984	8,2		
Vienti (kaikki toimialat)			4 824	

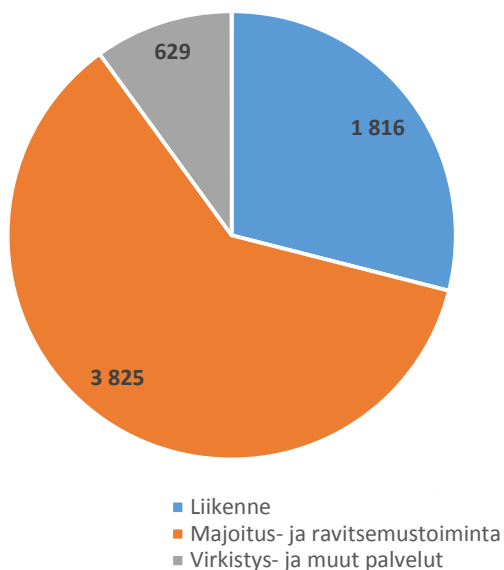
Esittelyssä Pohjois-Pohjanmaan matkailuklusteri (laaja määrittelmä)

Pohjois-Pohjanmaan laaja matkailuklusteri on muodostettu matkailulle tyypillisistä toimialoista pääosin työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) määrittelyn mukaisesti. Laaja matkailuklusteri sisältää liikenteen, majoitus- ja ravitsemustoiminnan sekä virkistys- ja muiden palveluiden toimialoja. **Matkailuklusterin tilastoja tarkasteltaessa on huomioitava, että matkailun merkitys on eri suuruinen eri toimialoilla.** Esimerkiksi TEM:n matkailutilinpidossa (2015) matkailun osuudeksi toimialan tuotoksesta vuonna 2011 on arvioitu majoitustoiminnassa 83 %, ravitsemustoiminnassa 25 % ja urheilu- ja virkistystoiminnassa 23 %. Jäljelle jäävä osa kysynnästä on paikallista. TEM:n matkailutilinpidon matkailuosuusprosentit kuvaavat koko maata ja tämän vuoksi on hyvä muistaa, että eri toimialojen matkailuosuusprosentteissa voi olla suurta vaihtelua alueellisesti.

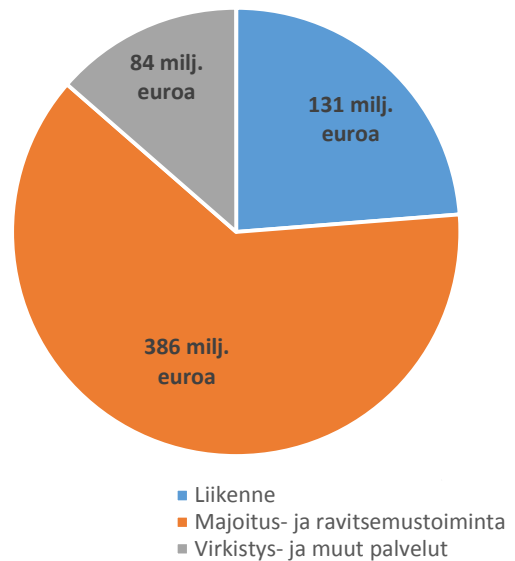
Pohjois-Pohjanmaan matkailuklusteriin kuuluvat toimialat työllistivät 6 300 henkilötyövuoden verran ja kerryttivät liikevaihtoa noin 616 miljoonaa euroa vuonna 2013. Pohjois-Pohjanmaan matkailuklusterin työpaikoista ja liikevaihdosta yli 60 prosenttia tuli majoitus- ja ravitsemustoiminnan toimialoilta vuonna 2013.

Oulun seudun osuus matkailuklusterin toimialojen henkilöstömäärästä ja liikevaihdosta oli noin 60 prosenttia vuonna 2013. Koillismaahan osuus henkilöstömäärästä oli yli 11 prosenttia ja liikevaihdosta yli 13 prosenttia. Ylivieskan seudun osuus henkilöstömäärästä ja liikevaihdosta oli noin 10 prosenttia.

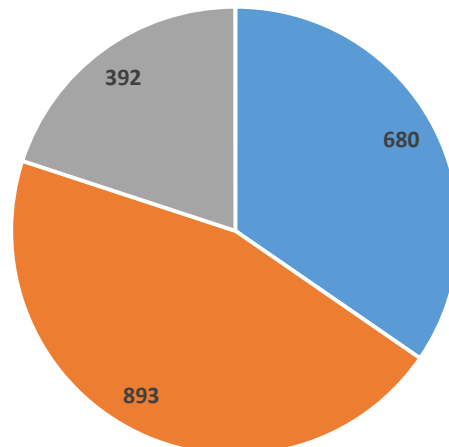
Pohjois-Pohjanmaan matkailuklusteri
henkilöstö toimialaryhmittäin v. 2013

Pohjois-Pohjanmaan matkailuklusteri
liikevaihto toimialaryhmittäin v. 2013

Pohjois-Pohjanmaan matkailuklusteri
toimipaikat toimialaryhmittäin v. 2013

Pohjois-Pohjanmaan matkailuklusterin toimipaikoista 45 prosenttia oli majoitus- ja ravitsemustoiminnan toimialoilla vuonna 2013. Maakunnan matkailuklusterin toimipaikoista noin puolet sijaitsi Oulun (n. 1 000 toimipaikkaa) seudulla vuonna 2013. Noin neljäsosa toimipaikoista sijaitsi Koillismaahan (255 kpl) ja Ylivieskan (225 kpl) seuduilla. Yhteensä matkailuklusterin toimipaikkoja oli Pohjois-Pohjanmaalla noin 2 000 vuonna 2013, mikä oli 6,2 % koko maan toimipaikkamäärästä.

Pohjois-Pohjanmaan matkailuklusteri vuonna 2013

- n. 2 000 toimipaikkaa
- n. 6 300 työpaikkaa, mikä on noin 7 % maakunnan yksityisen sektorin työpaikoista
- liikevaihto n. 616 miljoonaa euroa, mikä on noin 3 % maakunnan elinkeinoelämän

Matkailuklusteri (laaja)

LIIKENNE

- 491 Rautateiden henkilöliikenne, kaukoliikenne
 4932 Taksiliikenne
 49391 Säännöllinen linja-autojen kaukoliikenne
 49392 Linja-autojen tilausliikenne
 49399 Muualla luokittelematon muu maaliikenteen henkilöliikenne
 50101 Meriliikenteen henkilökuljetus
 50102 Rannikkovesiliikenteen henkilökuljetus
 503 Sisävesiliikenteen henkilökuljetus
 51101 Säännöllinen lentoliikenne
 51102 Tilauslentoliikenne
 52211 Linja-autoasemat
 52221 Satamat
 5223 Ilmaliikennettä palveleva toiminta
 7711 Autojen ja kevyiden moottoriajoneuvojen vuokraus ja leasing
 7721 Vapaa-ajan ja urheiluvälineiden vuokraus ja leasing
 7734 Vesiliikennevälineiden vuokraus ja leasing
 7735 Ilmaliikennevälineiden vuokraus ja leasing

MAJOITUS- JA RAVITSEMUSTOIMINTA

- 55101 Hotellit
 55109 Motellit, matkustajakodit ja vastaavat majoitusliikkeet
 55201 Retkeilymajat
 55209 Lomakylät yms. majoitus
 553 Leirintäalueet, asuntovaunu- ja matkailuvaunualueet
 55902 Maatilamatkailu, bed & breakfast *
 55903 Lomamökkien vuokraus*
 55909 Muualla luokittelematon majoitustoiminta *
 56101 Ravintolat
 56102 Kahvila-ravintolat
 56103 Ruokakioskit
 5621 Pitopalvelu
 5629 Henkilöstö- ja laitosruokalat
 56301 Olut- ja drinkkibaarit

- 56302 Kahvilat ja kahvibaarit

VIRKISTYS- JA MUUT PALVELUT

- 7911 Matkatoimistojen toiminta
 7912 Matkanjärjestäjien toiminta
 799 Varauspalvelut, matkaoppaiden palvelut ym.
 9001 Esittävät taiteet
 9002 Esittäviä taiteita palveleva toiminta
 9102 Museoiden toiminta
 91030 Historiallisten nähtävyyksien, rakennusten ja vastaavien kohteiden toiminta
 9104 Kasvitieteellisten puutarhojen, eläintarhojen ja luonnonpuistojen toiminta
 9311 Urheilulaitosten toiminta
 9321 Huvi- ja teemapuistojen toiminta
 93291 Hiihto- ja laskettelukeskukset
 93299 Muualla luokittelematon huvi- ja virkistystoiminta
 9604 Kylpylaitokset, saunat, solariumit yms. palvelut

* eivät kuulu TEM:n määrittelemään laajaan matkailuklusteriin

Lähde: Tilastokeskus, tilastovuosi 2013. Tähän klusteriesittelyyn toimialojen tiedot on haettu TEM:n ylläpitämästä Toimiala Online -tietopalvelusta.

Lähde ja käsitteet

Julkaisun tietolähteenä on Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu. Suhdannepalvelun kuukausitason indeksit mittaavat tarkasteltavan muuttujan muutosta suhteutettuna perusvuoden tasoon. Perusvuotena käytetään 2010 (2010=100). Tilaston lähdeaineistona on verohallinnon kausiveroaineisto (kokonaisaineisto), jonka lisäksi hyödynnetään Tilastokeskuksen omaa kuukausittaista suoraa tiedonkeruuta sekä vuositilastoja.

Trendisarja kuvaa kehityksen suuntaa pidemmällä aikavälillä. Trendin loppupään tulkinnassa on hyvä noudattaa harkintaa, sillä trendikuvaajan loppuosa muuttuu usein tulevien kuukausitietojen päivittämisen jälkeen. Trendin rinnalla kannattaa tutkia myös alkuperäisen indeksin käyttäytymistä. Trendikuvaaja soveltuu hyvin myös eri toimialojen sekä alueiden väliseen vertailuun.

Muutosprosentit on laskettu alkuperäisestä indeksisarjasta ja ne vertaavat tarkasteltavan ajanjakson kehitystä aina edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Esimerkiksi tammikuuta 2011 verrataan tammikuuhun 2010. Neljännes-, puolivuosi- ja vuosimuutosprosentit lasketaan vertaamalla alkuperäisen indeksisarjan halutun ajanjakson indeksipistelukujen summaa edellisen vuoden vastaavaan summaan.

Liikevaihto lasketaan ilman arvonlisäveroa. Kuvattava liikevaihto voi sisältää joitakin tuloslaskelman liikevaihtoon kuulumattomia eriä, kuten käyttöomaisuuserien myyntejä, muita tuottoja, satunnaisia eriä, käänteisesti verovelvollisia ostoja, tuotteiden omaa käyttöä ja agentuurien myyntiä. Poikkeukselliset erät poistetaan laskennasta.

Henkilöstömäärä-indikaattorilla tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää kalenterikuukauden aikana. Esimerkiksi kaksi puolipäiväistä työntekijää vastaa yhtä kokopäivätyöllistä. Henkilöstömääräindikaattori tuetaan yritysrekisterin kahden vuoden takaisesta henkilöstömäärätiedosta sekä ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasummakehityksen perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon kehityksen perusteella. Yrityksille, joilta ei ole kahden vuoden takaista henkilöstötietoa, lasketaan henkilöstömäärä jakamalla yrityksen palkkasumma toimialan keskipalkalla.

Vientitiedot ovat osa liikevaihtoa. Vienti koostuu verottomasta liikevaihdosta, EU:n sisäisestä viennistä ja EU-alueen ulkopuolisesta viennistä.

Rakennetiedot käsittävät suhdanneseurantaan kuuluvien klustereihin sisältyvien yritysten ja toimipaikkojen lukumäärät, liikevaihdon tai viennin vuositasoon absoluuttisen

luvun euroina tai vuositasoon yhteenlasketun henkilöstömäärän. Rakennetiedot tuotetaan uusimmalta Tilastokeskuksen yritys- ja julkisyhteisörekisterin vuositilaston julkaisuvuodelta. Myös henkilöstömäärätietojen sekä euromääraisten liikevaihtotietojen lähteenä käytetään yritysrekisteriä. Viennin vuositiedot muodostetaan verohallinnon kausiveroaineistosta, koska yritysrekisteri ei sisällä toimipaikoittaista tietoa viennin määrästä.

Signaalit

Julkaisuun on poimittu klusterin/toimialan tulevaisuutta luotaavia signaaleja Tutka-työkalusta. Tutka on uudentyyppinen verkkopohjainen työkalu, jonka avulla voi kerätä ja analysoida tulevaisuuksia ennakoivia signaaleja ja trendejä. Työkalu on toteutettu Signaalit ja trendit -hankkeessa. Lisätietoa osoitteessa: http://www.pohjois-pohjanmaa.fi/maakunnan_suunnittelu_ja_kehittaminen/ennakointi/tutka

Lisätietoja suhdannejulkaisusta antaa

Tutkimus- ja kehittämisspällikkö Mikko Väisänen

p. 050 3366 524, mikko.vaisanen@pohjois-pohjanmaa.fi

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO
Sepänkatu 20, 90100 OULU
Puhelin +358 (0)40 685 4000
www.pohjois-pohjanmaa.fi